

JYX

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Malmisalo-Lensu, Anne-Maija

Title: Yksityistaloista maailmanluokan matkailukohteiksi

Year: 2019

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittaja & MaRa ry, 2019

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Malmisalo-Lensu, A.-M. (2019). Yksityistaloista maailmanluokan matkailukohteiksi. *Vitriini*, 2019(3), 24-26. <https://www.vitriini.fi/tarina/yksityistaloista-maailmanluokan-matkailukohteiksi.html>

[Pääkirjoitus](#) [Ajankohtaista](#) [Tarina](#) [Ilmiö](#) [Talous](#) [Uusi jäsen](#) [Arkiston aarteita](#)
[Kumppanisisällöt](#) [Hyötytietoa jäsenille](#)

27.06.2019 | Tarina

Jaa

Yksityistaloista maailmanluokan matkailukohteiksi

Teksti: Anne-Maija Malmisalo-Lensu

Kuvat: Alvar Aalto -museo

**Alvar Aalto kiinnostaa nyt entistä enemmän myös
uusia matkailuelämyksiä etsivää suurta yleisöä.**

Alvar Aallon syntymästä tuli viime vuonna kuluneeksi 120 vuotta. Aalto kiinnostaa nyt entistä enemmän inspiraatiota hakevien arkkitehtien ohella myös suurta yleisöä. Lähihistoria kiinnostaa, ja autenttiset rakennukset houkuttelevat katsomaan, miten Suomen kuuluisin arkkitehti on elänyt. Aallon omaan tai perheen käyttöön suunnittelemat rakennukset ovat nekin avoinna kiinnostuneille.

Alvar Aalto ja hänen tuolloin tuleva toinen puolisonsa Elissa Mäkinieni etsivät 1950-luvun alussa Pohjois-Päijänteeltä itselleen sopivaa kesämökkkitonttia. Aalto oli voittanut Säynätsalon kunnantalon suunnittelukilpailun, ja rakennustyöt toivat heidät usein paikkakunnalle. Kesähuvilan päärakennus Muuratsalon saaren Velakalliolla valmistui vuonna 1952.

Huvila kiinnosti alusta lähtien

Kiinnostus huvilaa kohtaan maailmalla heräsi, kun Aalto kirjoitti rakennuksesta 1950-luvulla Arkkitehti-lehteen ja talo oli esillä Ateneumin Suomen nykyarkkitehtuuria esittelevässä näyttelyssä. Aalto oli kansainvälisesti arvostettu arkkitehti, jonka tekemisiä seurattiin, ja seuraavana vuonna talosta kirjoitettiin maailmallakin.

Aalto esitteli kesähuvilansa Arkkitehti-lehdessä sanoilla: ”Muuratsalon korkeakontuurisella saarella keskellä Päijännettä on koetalomme, jolla vielä ei ole nimeä, tehtynä arkkitehdin omaksi huviksi leikkimistä varten. Mutta se on tehty myös vakavien eksperimenttien vuoksi, pääasiallisesti probleemein, joita arkkitehti ei voi tehdä tavallisten rakennustehtävien puitteissa. [...] Omassa ”leikkitalossamme” olemme tahtoneet kokeilla sellaisellakin, jonka järkevyyssprosentti ei ole vielä todettavissa.” Kesähuvilan nimeksi vakiintui myöhemmin Koetalo.

Myös Helsingissä Aallon 1950-luvun puolivälissä valmistuneessa ateljeessa vieraili paljon arkkitehtejä ja arkkitehtiopiskelijoita kaikkialta maailmasta. Osa kävijöistä löysi omatoimisesti tiensä myös Muuratsalon perukoille.

Huvilasta museoksi

Elissa Aallon testamentin mukaisesti Muuratsalon Koetalo siirtyi Jyväskylän kaupungin omistukseen ja Alvar Aalto -museon hallintaan vuonna 1994, ja huonokuntoiseksi osoittautuneella Koetalolla aloitettiin korjaustyöt. Professori Panu Kaila johti paikalla neljänä kesänä kansainvälisiä korjausrakentamiseen keskittyneitä kursseja, joiden aikana rakennuksia korjattiin ja ehostettiin.

Alvar Aalto -museo aloitti Koetalolla yleisökierrokset heti kun remonttien takia oli mahdollista. Aallon syntymän satavuotisjuhluvuonna Koetalolla syntyi yleisöennätys: siellä vieraili 2 500 kävijää, kun muina vuosina kävijämäärät olivat olleet enimmillään 1 750.

Alvar Aallon lapsilla ja heidän jälkeläisillään sekä Elissan sukulaisilla on oikeus käyttää kiinteistöä, joten Koetalo on edelleen yksityiskäytössä museotyön rinnalla. Alvar Aalto -museo järjestää talolle opastettuja käyntejä suvun kanssa aikatauluista sopien.

Muuratsalon Koetalon keskeisin tila on muurein suojattu sisäpiha nuotiopaikkoineen. Seinät on muurattu kokeilumielellä erilaisia tiiliä ja tiilisalvoksia käyttäen.

Koti ja toimisto Munkkiniemessä

Huvilan lisäksi myös Aallon Helsingin Munkkiniemen kodista tuli kotimuseo 1990-luvun lopulla. Alvar Aalto suunnitteli ja rakensi ensimmäisen vaimonsa Aino Aallon kanssa Riihitielle kodin 1930-luvulla. Alvar ja Elissa Aalto asuivat talossa kuolemaansa asti. Koti oli yksityiskäytössä lukuun ottamatta rakennuksen päädyn Aallon toimistoa.

Kansainvälisen kuuluisuuden myötä työt lisääntyivät, ja arkkitehtitoimisto sai uudet, suuremmat ateljeetilat lähelle kotia. Arkkitehtuurimatkailijat löysivät tiensä sinnekin.

Aallon kuoleman jälkeen Elissa Aalto jatkoi arkkitehtitoimiston johtajana. Alvar Aallon perikunta myi Tiilimäen ateljeerakennuksen Alvar Aalto -säätiolle vuonna 1984. Säätio, jonka tehtävänä on huolehtia Alvar Aallon aineellisen ja henkisen perinnön ylläpitämisestä, sai työtilat rakennuksesta. Elissa Aallon kuoltua 1994 arkkitehtitoimiston tilat jäivät säätion käyttöön. Säätio osti vuonna 1998 myös Aaltojen kotitalon Riihitieltä ja avasi sen yleisölle.

Arkkitehtitoimiston toiminta loppui, mutta yleisön kiinnostus sekä kotitaloa että ateljeerakennusta kohtaan jatkui. Riihitien talo oli aluksi avoinna vain kesäisin, vuodesta 2003 ympärivuotisesti. Kävijämäärät ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana nousseet 5 000:sta yli 14 000:een. Tiilimäessä vierailijaluvut ovat vaihdelleet 1990-luvun alle 2000 kävijästä viime vuosien yli 9 000 kävijään.

Koetalo ja Riihitien koti ovat olleet avoinna yleisölle yli kahdenkymmenen vuoden ajan, ateljee jo kauemmin. Matkailun lisääntyminen näkyy kohteiden kävijämäärissä. Paikkojen tunnettuutta ovat edesauttaneet niin museon nettisivut, joista saa hankittua tiedon ohella pääsyliput, Aallon tuotantoa esittelevät näyttelyt, laaja Aalto-kirjallisuus kuin matkaoppaatkin. Esimerkiksi Visit Finland kirjoittaa, että tutustuminen Helsingin modernistiseen arkkitehtuuriin jää vaillinaiseksi, jos ei käy Aallon kotitalossa.

MyHelsinki-sivusto mainitsee ateljeerakennuksen olevan yksi Aallon 1950-luvun parhaimmista rakennuksista ja Lonely Planetin uusimmassa Suomi-oppaassa Koetalon sanotaan olevan ”a must-see for Aalto lovers” -paikka.

Artikkelin kirjoittaja Anne-Maija Malmisalo-Lensu tekee väitöskirjaa aiheenaan Aalto arkkitehtuurimatkailukohteena – kävijöiden motiivit, odotukset ja kokemukset. Väitöskirjaansa varten hän on haastatellut eri maista ja maanosista tulevia matkailijoita Koetalolla, Aallon kotitalossa Riihitiellä ja ateljeessa Tiilimäessä. Väitöskirjan taustaosiossa kerrotaan, kuinka Aallon omistamista yksityistaloista tuli matkailukohteita. Väitöskirjaa varten on saatu apuraha MaRan Henrik Bitten rahastosta.

Alvar Aallon matkailureiteillä

Alvar Aallon arkkitehtuuria matkailijoille esittelevällä verkkopalvelu visit.alvaraalto.fi -sivustolla on mielenkiintoinen kattaus Alvar Aallon arkkitehtuuria eri vuosikymmeniltä ympäri Suomen.

Valtakunnallinen palvelu on toteutettu yhteistyössä matkailualueiden asiantuntijoiden ja paikallisten palveluyrittäjien kanssa.

Matkailureitti on saanut rahoitusta Suomen opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuurin matkailullisen tuotteistamisen hankerahastosta.

Vuosi sitten keväällä lanseerattu verkkopalvelu on saanut hyvän vastaanoton. Matkailijat ovat löytäneet tiensä Aallon arkkitehtuurin äärelle, ja palvelun kautta on tavoitettu kokonaan uusia yleisöjä niin Suomesta kuin ulkomailtakin.

Arkkitehtuurikohteiden lisäksi tarjolla on Aalto-matkoja, matkaehdotuksia kulttuurin, luontokohteiden ja lähiruoan äärelle paikallisten käsityöläisten ja muotoilijoiden tuotteita unohtamatta.

Matkojen suunnittelun helpottamiseksi palvelusta löytyy myös käytännönläheistä tietoa, kuten kohteiden aukioloaikoja ja sijaintikarttoja, matka-aikatauluja ja majoitussuosituksia sekä matkatoimistojen yhteystietoja.

Visit.alvaraalto.fi -sivut ovat suomeksi, englanniksi ja venäjäksi.

Jos yrityksesi on kiinnostunut pääsemään mukaan ensi vuoden Aalto-reiteille, ole yhteydessä: web@alvaraalto.fi.

Jaa

Lisää aiheesta: Tarina

Hyvä johtaminen on vetovoimatyötä parhaimmillaan - osa 3/3

29.10.2019

[Lue lisää](#)

Hyvä johtaminen on vetovoimatyötä parhaimmillaan - osa 2/3

25.10.2019

[Lue lisää](#)

Hyvä johtaminen on vetovoimatyötä parhaimmillaan - osa 1/3

23.10.2019

[Lue lisää](#)

[Pääkirjoitus](#)

[Ajankohtaista](#)

[Tarina](#)

[Ilmiö](#)

[Talous](#)

[Uusi jäsen](#)

[Arkiston aarteita](#)

[Kumppanisällöt](#)

[Hyötytietoa jäsenille](#)

[🔒 Näköislehti](#)

VITRIINI

Vitriini on MaRa ry:n ammatti- ja järjestölehti, joka on suunnattu matkailu- ja ravintola-alan yrittäjille ja liikkeenjohdolle. Vitriini kertoo yrityksistä ja niiden toimintaympäristöstä.

📍 [Merimiehenkatu 29, 00150 Helsinki](#)

☎ [09 6220 200](#)